

*В.О. Джулай, аспірант Університету банківської справи
Національного банку України, м. Київ*

ЧИННИКИ ВИНИКНЕННЯ СИСТЕМНИХ БАНКІВСЬКИХ КРИЗ У КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Питання забезпечення фінансової стійкості банківського сектора економіки на сьогодні є особливо актуальним в Україні. Різні аспекти антикризового управління в банківській системі постійно знаходяться в полі зору як дослідників, аналітиків, так і банківських фахівців. Зумовлено це, перш за все, швидкими темпами глобалізації економічних і політичних відносин між країнами.

Під впливом нових інформаційних і фінансових технологій виник самостійний, фактично не підконтрольний державним кордонам транснаціональний капітал, що спирається на ринки європейських та американської валют, систему транснаціональних банків, які забезпечують миттєві перетоки капіталу, що є загрозою порушення стійкості, або навіть руйнування доволі стійких фінансових систем (рис. 1).

Сучасний стан розвитку банківської системи характеризується динамічними коливаннями, які, з одного боку, мають стимулюючий ефект, а з іншого – є причиною порушення стійкості та надійності всього фінансового сектора. Жодна країна, навіть високорозвинута, не застрахована від ризиків нестабільності, що можуть привести до виникнення фінансових криз.

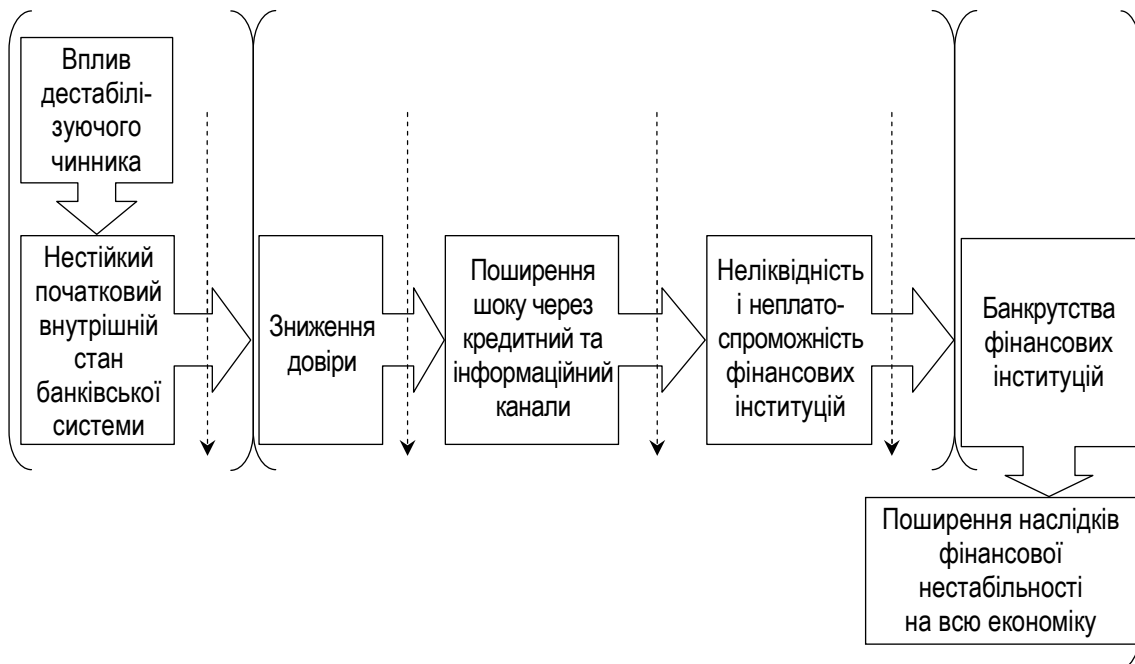

Рис. 1. Схема виникнення та перебігу системної банківської кризи

За останнє десятиліття в світовій економіці сформувався цілий ряд дисбалансів. Це значний дефіцит поточного рахунку платіжного балансу та бюджету Сполучених Штатів Америки, велике позитивне сальдо поточного

рахунку платіжного балансу Китаю і пов'язаних з ним економік Південно-Східної Азії, значні фінансові дисбаланси в економіці Японії тощо. Зазначені диспропорції впливають не лише на стабільність економік тих країн, де вони існують, а й інших держав, що в кінцевому результаті може стати причиною виникнення регіональних чи навіть глобальних фінансових криз.

Серед основних причин банківських криз визначальне місце належить світовим та регіональним фінансовим кризам, які є наслідком виникнення в світовій економіці глобальних диспропорцій. Вагомим є й інформаційний чинник, оскільки інформація про фінансові труднощі одного з банків спонукає вкладників вилучати ресурси в абсолютно стійких банках, стимулюючи порушення стабільності всієї системи. Особливої актуальності ця проблема набуває в умовах пошуку шляхів стабілізації економічного розвитку в країнах, де економіка знаходиться на стадії трансформаційного періоду.

Джулай, В.О. Чинники виникнення системних банківських криз у контексті фінансової глобалізації [Текст] / В.О. Джулай // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. тез доповідей XI Всеукраїнської науково-практичної конференції (30-31 жовтня 2008 р.): у 2-х т. – Суми: УАБС НБУ, 2008. – Т. 1. – С. 88-89.